

occasio legis, non causa, et proprium fundamentum; nam non immerito haberi poterat talis præsumptio, et quia illa non sufficiebat ad certitudinem obligationis, voluit Ecclesia tollere omnem dubitationem conferendo Ecclesiae jus et modum præscribendi; ideoque, supposito illo jure, qui voluntarie perseverant tanto tempore in oblatione, convincuntur velle se obligare juxta illud jus, etiamsi illud ignorent, et nihil de hoc cogitent. Secundo, respondetur cum Panorm., Covar., et aliis, negando hoc jus esse inductum propter præsumptionem; sed in favorem Ecclesiae et piæ causæ. Addit etiam Panorm., cum Bart., hoc maxime habere locum in actionibus quæ referuntur ad alium, sub aliquo respectu ad recompensationem, ut in præsentem offertur aliquid ministris in recognitionem beneficii, et in ordine ad sustentationem eorum, simulque in Dei honorem; et ideo Ecclesia ita acceptat illam oblationem, ut, si tanto tempore duret, etiam jus acquirat.

21. *Quæ continuatio requiratur ad hanc obligationem. — Limitatio conclusionis. —* Sed quæres quanta continuatio, et quanto tempore necessaria sit ad hanc obligationem inducendam. Respondeo breviter, inprimis sufficere tempus decem annorum. Ita docent Panorm., et ratio est, quia hæc consuetudo non est contra jus, sed potius illi conformis, et est pia et favorabilis, et ideo decennium in illa sufficit, quia in hujusmodi rebus non solent jura longius tempus postulare ad præscriptionem. Ad danda vero est limitatio, nisi constet consuetudinem illam, inchoatam et continuatam esse in ordine ad certum effectum, ut ad ædificationem ecclesiae, vel quid simile; nam tunc finito effectu, potest cessare consuetudo, quia tunc non habet locum absoluta obligatio, vel præscriptio, ut per se notum est, et notat Panorm., in cap. *Abolenda*, de Sepult. Modus autem continuandi seu frequentandi actum sine interruptione, debet esse accommodatus materiæ et actioni. Hæc namque oblationes interdum fiunt a particularibus, et solis singularibus personis, ut ab sponsis, in benedictionibus nuptialibus, ab ordinatis, qui solent candelam offerre; et in his non oportet quod ab eisdem personis actus frequententur, sed satis est quod a diversis in simili occasione vel causa. Aliquando vero fiunt oblationes a populo congregato in ecclesia ad sacrificium, vel aliud divinum officium, ita ut singuli aliquid offerant, et tunc satis est ut pro majori parte assistentes offerre soleant, vel qui potentes sunt,

quia hoc satis est ut absolute censeatur esse in illo populo talis consuetudo, ut late Paulus Castrens. probat, cons. 296, quem cum aliis refert Guttierrez supra, num. 148. Tunc autem licet unus vel alius interdum omittat, non solum non interruptitur consuetudo, verum etiam nec fortasse graviter peccatur, præsertim si rationabilis causa interveniat, quia juxta communem morem non introducuntur hæc consuetudines cum majori rigore. Et ita responsum est sufficienter ad secundam rationem dubitandi.

22. *Respondetur juris capitibus prohibentibus exactionem oblationum. —* Ad alia vero jura, quæ videntur prohibere exactionem talium oblationum, Major respondet illa loqui de oblationibus nondum satis præscriptis, et consuetudine firmatis. Ad do vero etiam post jus acquisitum, prohiberi indebitum et indecentem modum exigendi. Nam imprimis privatus parochus non habet propriam jurisdictionem ad cogendum alium, et ideo non potest auctoritate sua extorquere oblationem, neque cogere illum, qui non vult dare, sed per Episcopum cogi debet, et ab Episcopo peti debet, ut ipse exigat et solvere cogat, prout cavetur in dicto cap. *Ad Apostolicam*. Deinde specialiter damnatur in illis juribus modus extorquendi oblationes, negando sacramenta, vel spiritualia officia, nisi oblationes prius afferantur, vel detur cautio, aut aliquid simile. Hoc enim habet quamdam speciem simoniæ, et venditionis sacramentorum. Et ideo prohibent jura ne ita fiat, in quo non contradicit cap. *Ad Apostolicam*. Et ideo servandum id est, ut etiam D. Thomas et omnes Doctores admonent.

23. *An possit negari sacramentum non solventi oblationem. —* Interrogat autem Cajetanus d. quæst. 86, art. 1, quid faciat parochus, si videat parochianum esse in malo statu, eo quod non solvit oblationem, et nihilominus petere sacramentum, nam tunc tenebitur illud negare, ne conferat indigno; et negando illud, videtur agere contra prædicta jura. Dicendum vero est imprimis, necessarium esse ut sit omnino certum, subditum esse in statu peccati; nam si sit res aliquo modo dubia, præsumi potest illum habere bonam fidem, et sequi probabilem opinionem, vel consilium alicujus hominis docti, et ita poterit illi dari sacramentum sine culpa. Imo ulterius oportet ut crimen sit publicum, si sacramentum publice negandum est, quia peccatori occulto petenti publice sacramentum, dari potest sine culpa, imo etiam dari debet ab eo qui ex officio tene-

tur, ut ex materia de sacramentis et censuris constat. Si autem crimen est certum et publicum, sive illud consistat in non dandis oblationibus debitis, sive in non solvendis decimis, sive in quacumque alia materia, negari potest et debet sacramentum. Neque fit contra dicta jura; quia non negatur ad extorquendum temporale commodum, sed ne indigne conferatur sacramentum, et tunc satis erit moderatam diligentiam adhiberi, ut hoc etiam publice intelligatur, et ita omne scandalum vitetur.

24. *Contra consuetudinem non potest populus aliquid statuere. —* Ex quibus a fortiori sequitur, post inductam talem consuetudinem, non posse populum, vel laicum aliquem statuere contra illam, ut non servetur vel continuetur, nam id esset contra jus Ecclesiae acquisitum, ac subinde contra libertatem ecclesiasticam, ut bene notavit Abbas, dicto cap. *Abolenda*, cum Bart., in leg. *Privilegia*, Cod. de Sacros. Eccles. Et hoc ipsum ut notius supponit Innocentius. Nam etiamsi consuetudo nondum induxisset obligationem, illam prohibere, cum sit pia, impium esset, et contra ecclesiasticam libertatem, quia esset dispositio in spirituali materia a potestate laica omnino aliena.

25. *Qui oblationes non solvunt, an incurrant censuram. —* Sed quæret tandem aliquis, an qui non solvunt oblationes debitas, censuram aliquam vel pœnam ecclesiasticam eo ipso incurrant. Respondeo breviter, nullam esse talem pœnam vel censuram ipso facto incurramdam, per Ecclesiam latam aliquo jure, nullum enim tale invenitur: sunt quidem aliqua jura, quæ præcipiunt excommunicari, vel ab Ecclesia ut infideles excludi, eos qui bona, Ecclesiae legata, non solvunt, vel qui bona semel Ecclesiae donata auferre moliantur, ut patet in cap. *Qui oblationes*, 1 et 2, et cap. *Clerici*, 13, quæst. 2. Sed ibi nulla censura fertur ipso jure, ut Glossa etiam notavit. Et illa jura non de omnibus oblationibus loquuntur, sed de illis specialiter, quæ vel jam donata sunt Ecclesiae, et actu transierunt in ejus dominium, ejusque bona sunt effecta, vel testamento ei legata sunt, et post mortem testatoris etiam suo modo ad ecclesiastica bona pertinent. De aliis vero oblationibus, quæ solum ex consuetudine debentur, nihil peculiare statutum est in jure, circa modum quo cogendi sunt fideles ad illas solvendas, præter illud quod circa hoc statuitur in dicto c. *Ad Apostolicam*, ubi hoc videtur committi arbitrio Episcopi, ut, *veritate cognita*, id est, consuetudine et obligatione bene examinata, *faciat piis*

consuetudines servari, prudenti arbitrio pœnam et coactionem adhibendo. De quadam vero censura specialiter lata in Concilio Tridentino, sess. 22, cap. 11 de Reform., et alia quæ habetur in Bulla Cœnæ, estque num. 17, an possit vel debeat ad hanc materiam applicari, dicemus commodius infra, tractando de decimis; quia difficultas potest esse communis ad oblationes, decimas et primitias; et in decimis, quæ magis debita esse solent, magisque pertinent ad ecclesiasticos fructus, melius expendetur.

CAPUT VI.

QUÆ PERSONÆ ADMITTI POSSINT VEL DEBEANT AD ECCLESIASTICAS OBLATIONES FACIENDAS.

1. *Varia circumstantia numerantur. —* In hoc actu facile considerari possunt circumstantia omnes communes cæteris actibus moralibus; nam omnes cum proportionem sunt necessariae in his oblationibus faciendis, et in eis, quatenus ex solo jure naturali postulari possunt, nihil fere occurrit peculiariter adnotandum; quatenus vero ex jure ecclesiastico aliquid circa nonnullas illarum positum est, sunt aliqua consideranda, præsertim ex parte personæ offerentis, et ejus cui offertur, et rei oblatae: nam reliquæ vel nihil habent peculiare, vel in superioribus tactæ sunt. Nam de loco diximus, quando et quomodo faciendæ sint in ecclesia, vel alibi, et in discursu hujus capituli aliquid attingemus. De tempore, constat faciendas esse vel tempore consueto, vel debito ex alio titulo. Quod si oblatio sit mere voluntaria, etiam determinatio temporis proprio arbitrio fiet. De modo, dictum est debere fieri sponte et sine coactione, etc. Denique de fine, constat debere fieri in Dei cultum, vel propter alium pium finem, ut est subventio pauperum, aut ministrorum: in his ergo amplius immorari non est necesse.

2. *Persona offerens qualis debeat esse. —* Circa personam ergo offerentem, communiter dici solet necessarium esse ut sit persona baptizata, et fidelis, et ab Ecclesia non præcisa, neque publicus peccator. Et quidem de præcisi ab Ecclesia, seu excommunicatis, frequentius sermo est in sacris canonibus. Nam in Concilio Illibertini, cap. 28, sic habetur: *Episcopum placuit, ab eo qui non communicat, munera accipere non debere*. Qui canon duobus modis intelligi potest. Primo de communionem, id est, receptionem Eucharistiæ,

ita ut sensus sit, ab eo qui cum assistit divino sacrificio, de illo non participat, communicando, non esse oblationem suscipiendam. Fuit enim olim consuetudo, ut omnes audientes sacrum, in illo communicarent, quæ colligi potest probabiliter ex can. 9 et 10 Apost., et ex Concil. Antiochen., can. 2; ideo, ad verecundiam et confusionem eorum, qui tam piam consuetudinem non servabant, potuit Concilium ordinare, ut eorum oblationes non reciperentur. Sed hoc ad summum habere poterat locum in missa diei publica et solemni; quia non est verisimile ut in privatis omnibus missis omnes audientes communicare cogere: alias vel sæpius intra eundem diem communicare licuisset, vel non licuisset plures missas in eodem die audire, vel certe oporteret excusationem afferre non communicandi, eo quod jam eodem die communicassent, quod esset fraudibus et scandalis expositum. Et fortasse nunquam fuit consuetudo obligans ex rigoroso præcepto communicare in missa etiam solemni, de quo alibi dictum est.

3. *Proprius Concilii sensus.* — Proprie ergo in allegatis verbis de excommunicatis sermo est, qui non solum actu, verum etiam neque potestate communicant, nec solum a communicatione Eucharistiæ arcentur, sed etiam ab omni alia communicatione, præsertim spirituali et ecclesiastica. Quia ergo datio et receptio oblationum magna communicatio est, et suo modo spiritualis, ideo cum excommunicatis prohibetur. Quod ab Apostolis manasse testatur Clemens, lib. 3 Const. Apost., cap. 8, et lib. 4, c. 7. Et confirmatur in Concilio Nicen., c. 27, juxta versionem Pisani. Et constat ex propria materia de Censuris, et a fortiori ex aliis juribus statim citandis.

4. *A quibus peccatoribus non sint accipiendæ oblationes.* — De peccatoribus autem publicis, licet sint multa jura specialia, nullum tamen invenitur decretum, in quo generaliter sit sermo de quocumque peccatore publico: et ideo quæri potest an idem dicendum sit de quocumque publico peccatore, quod nimirum ejus oblatio recipienda non sit. Nam Glossa, in c. *Oblationes*, d. 90, simpliciter negat, et probabiliter quidem ratione: *Nam hæc (inquit) est pœna* (est enim veluti quædam censura et infamia); ergo non est extendenda ultra casus in jure expressos.

5. *Argumenta in contrarium.* — In contrarium vero facit primo, quod eadem Glossa extendit hoc ad publicas meretrices, cum ta-

men expresse in jure non habeatur. Nam licet in quadam nota marginali ibidem allegetur Authentica de Leonib., in princ. Collat. 3, illa non habet auctoritatem legis in materia et pœna ecclesiastica, præsertim quia nec de tali pœna ibi mentio fit; non est ergo ad rem jus illud, nec Glossa in eo fundata est, sed in ipsa rei decencia et paritate rationis; ergo eadem ratione nec a publico concubinario oblatio recipienda est, et consequenter nec a quolibet peccatore publico. Præterea videtur esse hoc quasi divinum naturale jus, nam ipsi naturales philosophi illud agnovisse videntur: Plato enim, lib. 4 de Repub., dixit nec virum bonum ab impio se donari velle, nedum ipsum Deum; et Cicero, lib. 2 de Legib., dixit non placari Deum donis impiorum. Quibus consonat illud Eccles. 34: *Dona iniquorum non probat Altissimus, nec respicit in oblationibus iniquorum.* Accedit quod etiam in Ecclesia videtur fuisse hoc semper prohibitum: nam Clemens, dicto l. 4, c. 6, generaliter ait: *Qui dereliquerunt, et eos non pœnitent delictorum suorum, non solum non exaudientur, cum preces facient, sed magis Deum iritabunt. Prohibete igitur hujusmodi ministeria oblationum;* et c. 7: *Præstat fame perire, quam ab inimicis Dei quicquam accipere;* et c. 9 ait, si contingat aliquid ob necessitatem ab impiis recipi, id non esse insuendum in cibos pauperum, sed in ligna vel carbones esse impendendum. Item Petrus Damianus, Epist. 1: *Dona (inquit) vel oblationes ab iniquo suscipere, quid est aliud quam propriam animam ex dantis squalore fedare?* Denique interdum etiam propter indecentiam corporalem prohibetur oblatio, ut de feminis menstruatis refert Burchard., lib. 19 sui decret., cap. 140, ex Concilio Mogunt., can. 6; ergo multo magis pro indecentia status publici in peccato mortali, arcendus quis est ab oblatione, et si ad illam accedere præsumserit, non est admittendus.

6. *Questioni satisfi per varios casus.* — *Ab usurario non accipienda oblatio.* — Hæc interrogatio non videtur posse habere unam simplicem et universalem responsionem. Nam distinguere oportet de vitio, quod vel ipsam oblationem commaculat, et est veluti circumstantia ejus prava, vel tantum afficit personam, et quasi materialiter se habet respectu oblationis. Quando vitium est prioris generis, constat non esse oblationem recipiendam, quia esset cooperari actioni injustæ, vel irreligiøsæ. Exempla sunt, primum in oblatione usurarii, quæ recipi pro-

hibetur, in c. *Quia in omnibus*, de Usuris, non solum in penam et odium talis delicti, sed etiam quia acquisita per usuram aliena sunt, ideoque illa Deo offerre, non solum sacrilegium est, sed etiam nova injustitia; ac propterea ibidem præcipitur ut talis oblatio statim restituatur, ut ibidem Glossa notavit, addens rem oblatam, offerenti esse reddendam, ut ipse vero domino illam restituat; et eadem ratione cavetur in c. *Super eo*, de Raptor., ne raptorum eleemosynæ recipiantur ab Ecclesia. Atque eadem ratio est de omnibus injuste possessis, seu acquisitis, ut notavit divus Thomas, d. q. 86, art. 3, cum Augustino, serm. 35 de Verb. Domini; et ita exponit illud Eccl. 34: *Immolantis ex iniquo oblatio est maculata*, et habet locum in quacumque alia oblatione, vel eleemosyna, ut late tradit Gregorius lib. 7, ep. 140, et habetur in c. *Non est*, l. 1, q. 1; qui etiam adjungit illud Eccl. 35: *Qui offert sacrificium ex substantia pauperum, quasi qui victimat filium in conspectu patris sui.*

7. *Oblatio rei, alteri obnoxia, non est accipienda.* — Et similis ratio est de his rebus quæ, licet juste possideantur, secundum ordinem justitiæ vel charitatis sunt obnoxia alteri priori, et majori obligationi: tunc enim licet offerens non supponatur esse in statu peccati, peccaret tamen vel contra justitiam, vel contra charitatem, aut pietatem, rem suam offerendo Deo, vel Ecclesiæ, et ideo ejus oblatio recipienda non est. Talis est oblatio quam filius facere vult de re necessaria ad sustentationem parentis, quam reprehendit Dominus, Matth. 15; et eadem vel major ratio est de parente, qui oblationem facere vult de rebus necessariis filiis, vel alias eis debitis. Item de creditore, qui ex bonis debitis offert, et idem contingere potest in eleemosyna, quando necessitas proximorum urget, quia tunc Deus magis vult misericordiam quam oblationem, Matth. 9.

8. *Quando vitium est personæ et non rei oblatae, potest recipi oblatio.* — *Excipiuntur duo casus, quorum primus est scandalus.* — At vero quando vitium est tantum personæ offerentis, et in rem oblatam non redundat, per se loquendo, non obstat quominus oblatio talis personæ recipi possit, quantumvis ejus peccatum publicum sit. Ita sumitur ex D. Thom. supra, et ex Glos. in c. *Oblationes*, d. 90. Et ratio est, quia illa conditio personæ non obstat quominus illa obligatio sit verus religionis actus; ergo nec obstat quominus recipere illam licitum sit, quia tunc nulla est ad

malum cooperatio, nec alia malitia in tali acceptance cogitari potest. Dixi autem *per se loquendo*, quia oportet duos casus excipere. Primus est, quando ex tali oblatione sequitur scandalum, et hac ratione ait D. Thomas supra non licere nunc accipere oblationem a publica meretrice, quia intelligitur esse de mercede prostibuli, quam accipere prohibitum erat Deut. 23; et licet illa lex, quatenus ceremonialis erat, cessaverit, ut habet moralem rationem, potest durare. Ratio autem scandalus est moralis, ne videatur Ecclesia favere iniquitati, si de mercede iniquitatis oblationem acceptet. Et ideo non est eadem ratio de publico concubinario qui non offert aliquid ex iniquitate comparatum, quia cessat dicta ratio scandalus: si vero aliunde oriatur, etiam vitandum esset, ut si crederetur Ecclesia connivere, et tolerare talem statum in tali persona, propter oblationem ejus, vel quid simile. Sicut e contrario, si ratio scandalus in meretrice cessaret, posset ejus oblatio recipi, ut si meretrix publica publice convertatur, et statum mutet, et postea de bonis prius comparatis non injuste, licet inhoneste, aliquid Ecclesiæ offerat, acceptari posset, quia jam tunc cessat scandalum: tunc enim non potest existimari quia Ecclesia faveat iniquitati, sed pœnitentiæ, et satisfactioni pro præteritis peccatis. Nec aliunde est hoc prohibitum jure positivo, ut bene supra probatum est.

9. *Secundus casus.* — Alia exceptio est, nisi speciali jure prohibitum sit, talis peccatoris oblationem accipere; tunc enim quod jus statuit, servandum est. Ita notat Glossa, dicto cap. *Oblationes*, d. 90. Et ex parte sumitur ex illo textu, quatenus ait oblationes dissidentium fratrum recipiendas non esse. Altera vero pars illius textus, in qua dicitur dona eorum, qui pauperes opprimunt, a sacerdotibus recipienda non esse, magis pertinet ad illud membrum prius explicatum de obligationibus injustis ex parte etiam rei oblatae, ut ex dictis constat. Et ita in Concilio Carthaginensi IV illi sunt canones diversi 93 et 94. Ad hanc vero partem spectat c. *De viro*, 12, quæst. 2, ubi sacrilegis quibusdam in partem pœnitentiæ imponitur, ut in tertio anno pœnitentiæ permittantur esse in ecclesia, *inter audientes sine oblatione.* Et simile quid de matricida statuit Nicolaus Papa, in cap. *Latorem*, 33, quæst. 2; et de his, qui rebaptizantur, Felix Papa, in cap. *Eos, quos*, de Cons., d. 4; et de his, qui infantes suos rebaptizandos tradunt, Concil. Illerdens., cap. 13. Item facit, quod ex Augustino

tino, epist. 187, refertur, in cap. *Mirror*, 17, q. 4, præcepisse, nimirum, ne recipere oblationes Bonifacii præsidis, qui homines de ecclesia extraxerat. Ad hoc etiam adduci solet canon 37 Concilii Loadic. ; sed diversa est illius decreti dispositio; nam imprimis loquitur de Judæis et hæreticis, ex quibus primi baptizati non sunt, postremi sunt præcisi et excommunicati. Deinde non videtur loqui de oblationibus ecclesiasticis, sed de quibuscumque muneribus, quæ indicant amicitiam vel communicationem, præsertim in ritu religionis. Verba Concilii sunt: *Quod non oporteat a Judæis vel Hæreticis, quæ mittuntur, munera festiva suscipere, nec cum eis festa celebrare.* Ubi munera festiva appellari videntur, illa quæ pro alicujus diei festivitate vel solennitate mitti solent, non tantum Ecclesiæ, vel clericis, sed etiam inter amicos, vel quovis alio modo. In casibus ergo a jure expressis, non sunt oblationes iniquorum hominum suscipiendæ, etiamsi alias fiant de rebus convenientibus et juste possessis. Non sunt tamen extendenda illa jura ad alios casus, etiamsi similes esse videantur, quia in pœnalibus legibus non habet locum hæc extensio, ut dicta Glossa notavit, quam ibi Turrecr. et alii sequuntur; et Silvest., verb. *Decima*, num. 8; et ibidem Angel. Limitat hoc tantum Silvester, nisi crimen sit horrendum, quod habere poterit locum ratione scandali, non ex vi legis pœnalis, quicquid ipse dicat.

10. *An jura solum intelligenda de oblationibus factis ad altare.*—Interrogabit vero aliquis primo, an hæc jura intelligenda sint tantum de oblationibus, quæ fiunt ad altare et in ecclesia, vel universe de omni donatione, quomodocumque facta Ecclesiæ inter vivos, vel in legato, aut testamento, aut quovis alio modo. Quidam de quocumque modo offerendi, jura illa intelligunt, quia laici nunquam offerebant immediate per se, sed per diaconum, juxta cap. *Perlectis*, 25 d., nec deferebant oblata ad altare, sed ad sacrarium, vel gazophylacium, quod etiam prohibetur his peccatoribus in dicto c. *Oblationes*, 90 d. At vero Glossa, in dicto c. *Eos, quos*, de Conse. d. 4, de oblatione tantum, quæ fit ad altare, intelligit textum illum, et capitulum *De viro*, 12, quæstione 2, ubi Turrecremata etiam cum Hugone restringit jus illud ad oblationem, *quæ ad altare ad manus sacerdotis defertur, juxta c. Omnis Christianus, de Conse., d. 1.* Et simili modo exponit cap. *Latorem*, 33, quæst. 2, de oblationibus, *quæ diebus Dominicis, et festivis*

in Ecclesia fieri solent. Et in eodem sensu videtur locutus Augustinus, in dict. cap. *Mirror*. Et regulariter loquendo, est hæc expositio magis accommodata juribus, et materiæ pœnali, quæ restringenda est. Nec refert quod laici non accedant ad altare immediate ad offerendum; satis enim est quod immediate offerant, vel in manu sacerdotis, vel per diaconum; nam semper talis oblatio censetur fieri immediate Deo, et censetur magis sacra, et per se magis publica, ideoque specialius acceptari prohibetur. Hoc tamen non impedit quominus prohibitio possit generalius fieri, et exponi specialia verba alicujus canonis, quando vel materia ipsa id postulaverit. (Ferdin. Mendoza, l. 2 in Concil. Elib., c. 54.)

11. *An prohibitio sit etiam ad oblationes necessarias, vel solum ad spontaneas.*—Ulterius interrogari potest an extendatur hæc prohibitio ad oblationes necessarias, vel tantum ad spontaneas; nam Glossa, Hugo, Archid., Turrecrem. et alii communiter exponunt de oblationibus tantum spontaneis; quia necessariae, id est, quæ sunt in præcepto, ut primitiæ ac decimæ non solum acceptandæ, sed etiam exigendæ sunt, etiam ab his malefactoribus, alias commodum ex sua iniquitate reportarent, et id cederet in Ecclesiæ gravamen. Omissis tamen decimis et primitiis, petimus quid dicendum sit de oblationibus, quæ in principio spontaneæ fuerunt, jam vero usu factæ sunt necessariae; nam hinc apparet doctrinam, et rationem illorum auctorum in his locum habere, ut solvi debeant et recipi possint. Item de oblationibus necessariis ad sustentationem ministrorum, non videtur dubium quin solvi debeant a publicis peccatoribus, et recipi possint, imo et exigi. Aliunde vero obstat, quia tales solent esse oblationes, quæ ordinariæ fiunt in Ecclesia ad missam in diebus Dominicis et festivis, et tamen iidem auctores dicunt, has oblationes suscipiendas non esse in casibus prohibitis; ergo intelligenda sunt illa jura non solum de voluntariis, sed etiam de necessariis oblationibus.

12. *Sententia auctoris.*—Mihi ergo breviter videtur nullas oblationes etiam necessarias, aliquo ex dictis modis recipiendas esse ab his peccatoribus in ecclesia, ad altare, vel in publica oblatione ad manum sacerdotis; nam hoc absolute et sine restrictione prohibent dicta jura. Nec æstimant inconveniens, quod Ecclesia tunc privetur illo temporali commodo in detestationem talis delicti, et ad confusionem et humiliationem talis peccatoris,

ad quos fines parum refert, quod talis oblatio voluntaria sit vel necessaria; et hoc modo neque primitiæ a talibus recipiendæ sunt per modum sacrarum oblationum, quæ suo modo offeruntur immediate in Dei cultum. Nihilominus vero res ipsæ, si alias sint debitæ in sustentationem ministrorum, possunt alio modo privatim tradi, vel exigi, quia hoc non est prohibitum, ut dixi, et ratio justitiæ id per se postulat. Item hoc modo exigi possunt primitiæ, sicut et decimæ, et quoad hoc eadem est ratio de oblationibus necessariis ad sustentationem ministrorum, quia illæ per se primo debentur ministris, et modus offerendi illas in missa vel ecclesia accidentarius est illi fini. Confirmatur hoc ex c. *Quanto*, de Usuris, ubi dicitur etiam Judæos compelli posse ad solvendum valorem oblationum, vel pensionum, quas accipere solebat Ecclesia a domibus, vel terris, priusquam ad Judæos devenissent; de quo vide Silvestrum supra, n. 8. Adde tandem, quando obligatio non nascitur ex simili jure Ecclesiæ, neque ex indigentia ministrorum, sed ex pura consuetudine, recipi quidem posse valorem illum, si extra actionem sacram datur, non tamen posse exigi ut alio modo detur, quia consuetudo non obligat, nisi ad dandum tali modo, loco et tempore; et ideo si tunc Ecclesia illas recipere non vult, peccator non obligatur aliter illas offerre.

13. *Si oblationes non accipiuntur, an expectanda sit condemnatio.*—Tandem interrogari potest, an ministri altaris teneantur has oblationes non accipere ab his peccatoribus, eo ipso quod peccatum de facto notum est ante condemnationem, vel etiam ante declarationem per sententiam. Ratio dubii esse potest, quia dicta Glossa nihil aliud requirit, nisi ut delictum sit notorium, id est, facto ipso publicum, et eam videntur approbare cæteri Doctores, unde non requirunt condemnationem, vel sententiam. In contrarium vero est, quia (ut supponitur) hæc prohibitio non fit ratione scandali, nec quia ipsa oblatio, vel receptio ejus mala sit, sed solum in pœnam; at pœna non est executioni mandanda ante sententiam vel præceptum judicis, seu superioris; ergo eadem regula in præsentis servanda est. Unde Augustinus, in dicto cap. *Mirror*, specialiter dicit: *Oblatio vero domus tuæ a clericis ne recipiatur indixi, vel interdixi, quia videlicet sine ipsius præcepto vel judicio non poterant ministri Ecclesiæ aliter oblationem non recipere, seu illum ab*

oblatione excludere. Confirmatur ac declaratur, quia hæc est veluti excommunicatio quædam partialis, quia est privatio cujusdam ecclesiasticæ communicationis; ergo non incurritur ipso facto, nisi in ipsa lege exprimitur.

14. *Vera sententia.*—Circa rem hanc considerandum occurrit, duobus modis posse hanc pœnam seu prohibitionem imponi. Primo, ex parte ipsius peccatoris, ut quando illi præcipitur ne offerat, sicut fit in dicto cap. *De viro*, et dicto cap. *Tenorem*, et dicto cap. *Eos, quos*. Secundo, fit prohibitio ex parte ministrorum Ecclesiæ, interdicendo eis ne talium peccatorum oblationes recipiant, ut fit in dicto cap. *Mirror*, et in dicto cap. *Oblationes*, et in dicto Concilio Laodiceno. Quando fit prohibitio priori modo, sine dubio non obligat peccatorem, ut ipse ab oblatione absteat, donec per ecclesiasticum pastorem arceatur, nisi ubi lex aliud disposuerit verbis satis expressis, quod in decretis citatis ex jure communi factum non invenio, et hoc mihi satis probant rationes posteriori loco factæ. Et tunc consequenti ratione non tenentur Ecclesiæ ministri oblationes tales non recipere, donec offerens per sententiam superioris damnatus sit, vel declaratus, juxta legis exigentiam, vel donec ipsis a superiori prælato præcipiatur. Quia nulla lege directe eis prohibetur receptio talium oblationum, ut supponitur, nec etiam consequenter, cum alteri non sit prohibita donatio; et alioqui talis receptio per se et natura sua mala non est, ut constat. At vero quando prohibitio fit directe ipsis clericis, ne talium hominum oblationes recipiant, tunc non videtur necessaria sententia, sed sufficit delictum esse publicum, quia illud præceptum, licet redundet in pœnam peccatoris, respectu eorum, quibus directe imponitur, non est pœnale, sed directivum, et ita eos obligat ante omnem sententiam, et ideo satis est quod materia præcepti supponatur. Oportet tamen factum esse notorium et publicum, quia separatio illa, et quasi denegatio illius ecclesiasticæ communicationis publica est, et scandalum posset generare, nisi delictum esset publicum, et in hoc casu loquuntur Glossa, et Doctores allegati.

CAPUT VII.

QUBUS PERSONIS, ET DE QUBUS REBUS FACIENDÆ SINT OBLATIONES.

1. *Conditiones requisitæ ex parte illius cui fiunt oblationes.*—*Ille, cui fit oblatio, debet*